

**ACTIVITATEA DE JURIST-LINGVIST ÎN CADRUL CURŢII DE
JUSTIŢIE A UNIUNII EUROPENE**

**WORKING AS A LAWYER-LINGUIST WITHIN THE COURT OF
JUSTICE OF THE EUROPEAN UNION**

RALUCA FENEAN¹

Rezumat: Curtea de Justi ie a Uniunii Europene asigură interpretarea şi aplicarea uniformă a legisla iei Uniunii în toate statele membre, astfel încât to i cet enii s poată beneficia de protec ia dreptului Uniunii. Această misiune este realizat prin intermediul celor dou instan e, respectiv Curtea de Justi ie şi Tribunalul. În fa a Cur ii poate fi utilizat oricare dintre cele 24 de limbi oficiale ale Uniunii, Curtea asigurând traducerea documentelor sale prin intermediul serviciilor de traducere alc tuite din juri ti-lingvi ti. Hotârile sunt publicate în toate limbile oficiale, permi ându-se astfel accesul la justi ie tuturor cet enilor. Dotat cu o dubl competen profesional , juristul-lingvist intervine activ în procesul de traducere, efectuând analize juridice şi terminologice în colaborare cu alte servicii ale Cur ii. Rolul s u în cadrul func ion rii instan elor europene este cu atât mai important cu cât prin intermediul traducerii documentelor oficiale ale acestora se asigur comunicarea dintre instan ele statelor membre, cunoa terea jurispruden ei Uniunii, dezvoltarea jurispruden ei şi a dreptului comparat.

Cuvinte-cheie: jurist-lingvist, multilingvism, traducere juridic , limbă de procedur , limbă pivot, limbă surs , limbă Ńint , trimitere preliminar , hotârre

Abstract: The Court of Justice of the European Union ensures the uniform interpretation and application of EU law in all Member States so that all citizens may benefit from its protection. This mission is undertaken by the Union's two courts, namely the Court of Justice and the General Court. Any of the 24 official languages of the Union may be used before the Court, the Court having its documents translated by translation services composed of lawyer-linguists. Decisions are published in all the official languages, thereby allowing access to

¹ Jurist-lingvist, Curtea de Justi ie a Uniunii Europene, Direc ia Generală de Traducere, Unitatea de traducere de limba română , Raluca.Fenesan@curia.europa.eu. Prezentul articol exprimă exclusiv opinia personală a autorului şi nu angajează Curtea de Justi ie.

justice for all citizens. Endowed with a double professional competence, the lawyer-linguists actively intervene in the translation process, performing legal and terminological analyses in collaboration with other services of the Court. Their role in the functioning of the Court is all the more important as the translation of its official documents allows the communication between the courts of the Member States, raises awareness of EU case law, and enables the development of EU case law and of comparative law.

Key words: lawyer-linguist, multilingualism, legal translation, language of the case, source language, target language, preliminary reference, judgment

1. Profil juridic-lingvistic. Multilingvism. Modalități de recrutare.

Unitatea de limba română

Constituit în temeiul articolului 42 din Regulamentul de procedură al Curții², Direcția Generală de Traducere are ca principală misiune traducerea hotărârilor provenite de la cele două instanțe, precum și a altor acte procedurale. Astfel, Direcția Generală de Traducere asigură un dialog permanent între părțile instanțele Uniunii. Parcursul procesului de traducere este următorul: actele de procedură și înscrisurile depuse de părțile din statul respectiv sunt traduse în limba franceză, urmând ca hotărârile pronunțate de Curte sau de Tribunal să fie redactate în mod tradițional în limba franceză și să fie traduse în limba de procedură stabilită pentru cauza respectivă în toate limbile oficiale ale Uniunii. De asemenea, concluziile avocaților generali, pe care aceștia le pot redacta în propria limbă, sunt traduse în limba de procedură și în celelalte limbi oficiale, în scopul publicării. Cererile de pronunțare a unei hotărâri preliminare adresate Curții de instanțele statelor membre sunt de asemenea traduse în toate limbile oficiale, urmând să fie notificate ulterior tuturor statelor membre.

Regimul lingvistic practicat de Curtea de Justiție a Uniunii Europene este unic în lume, neavând echivalent în cadrul niciunei alte instanțe europene sau internaționale, fiecare limbă oficială a Uniunii putând constitui o limbă de procedură. Multilingvismul a fost promovat încă de la începutul existenței Comunității Europene, fiind prevăzut de Regulamentul nr. 1/1958 privind stabilirea regimului lingvistic al Comunității Economice

² Regulamentul de procedură al Curții de Justiție din 25 septembrie 2012 (JO L 265, 29.9.2012), modificat la 18 iunie 2013 (JO L 173, 26.6.2013, p. 65) și la 19 iulie 2016 (JO L 217, 12.8.2016, p. 69).

Europene³. În cadrul Curții, importanța multilingvismului rezultă din obligația acesteia de a comunica cu părțile în limba procesului.

Având în vedere complexitatea acestei misiuni a Direcției Generale de Traducere, profilul profesionistului care intervine în procesul de traducere trebuie să fie atât juridic, cât și lingvistic. De altfel, articolul 42 din Regulamentul de procedură al Curții precizează: „Curtea înființează un serviciu lingvistic compus din experți cu o cultură juridică adecvată și o cunoaștere aprofundată a mai multor limbi oficiale ale Uniunii”.

Juristii-lingviști din cadrul celor 23 de unități ale Direcției Generale de Traducere (limba irlandeză nu beneficiază încă de o unitate proprie) posedă o diplomă de licență în drept eliberată de statul membru pentru a căruia limbă s-a organizat concursul. Această cerință este deosebit de importantă întrucât juristii-lingviști vor efectua traduceri numai în limba statului emitent al diplomei. Aceasta este de cele mai multe ori limba maternă, însă poate fi și o altă limbă, în cazul în care persoana respectivă și-a efectuat studiile în străinătate. Astfel, cerința vizează două aspecte: cunoașterea sistemului juridic al statului pentru care s-a organizat concursul și cunoașterea la nivel matern a limbii statului respectiv. În acest sens, experiența prealabilă în traducerea juridică și/sau în redactarea de texte juridice în limba în care se vor efectua traducerile constituie un avantaj semnificativ pentru un viitor jurist-lingvist. În cadrul componentei lingvistice se pune accentul pe o bună cunoaștere a două sau a mai multor limbi străine, aspect cu atât mai important cu cât angajarea unui număr de juristi-lingviști pentru fiecare dintre combinațiile de limbi posibile este impracticabilă.

Serviciul de traducere juridică al Curții cuprinde un număr de 613 de juristi-lingviști. Traducerea este asigurată atât de juristi-lingviști funcționari sau temporari, cât și de traducători care funcționează în cadrul regimului free-lance. Juristii-lingviști nu intervin însă în cadrul procedurii orale desfășurate în fața Curții, comunicarea dintre părți și instanță fiind asigurată de interpreți, în cadrul Direcției de Interpretare.

³ Règlement n° 1 portant fixation du régime linguistique de la Communauté économique européenne (JO 17, 6.10.1958). Pentru importanța diversității lingvistice, a se vedea și articolul 22 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și articolul 3 din Tratatul privind Uniunea Europeană, precum și Comunicarea COM(2008) 566 final a Comisiei din 18.9.2008 – „Multilingvismul: un avantaj pentru Europa și un angajament comun”.

Principalele modalități de recrutare⁴ sunt: concursul general (pentru a deveni funcționar titular), contractele pe durată determinată (agent temporar, agent contractual), colaborarea externă (regimul free-lance), stagiile remunerate. Pe site-ul Curții sunt prezentate și actualizate periodic atât lista posturilor vacante, cât și diverse posibilități de colaborare sau de efectuare a unui stagiu.

Unitatea română din cadrul Direcției Generale de Traducere este alcătuită dintr-un șef de unitate și 23 de juriști lingviști, un asistent de gestiune, corectori, asistenți și stagiaři.

2. Atribuții

Principalele atribuții ale unui jurist-lingvist sunt traducerea și revizuirea de documente cu specific juridic, analiza juridică și rezumarea cererilor de pronunțare a unei hotărâri preliminare având ca limbă de procedură limba națională, diverse activități de formare profesională în domeniul dreptului național, al dreptului Uniunii și al altor sisteme de drept (atelier de lectură juridică privind legislația, jurisprudența unui stat membru sau de drept comparat), participarea la cursuri de limbă străină, participarea la diverse grupuri terminologice specializate în diferite domenii (TVA, concurență, protecția consumatorilor etc.). Apartenența la un grup terminologic în cadrul unității române poate determina, de exemplu, numirea ca persoană de referință pentru cererile de pronunțare a unei hotărâri preliminare având ca limbă de procedură limba română și consultarea ulterioară de către colegii din cadrul altor unități care traduc documentul respectiv în limba lor națională. Juriști lingviști pot fi detașați în cadrul cabinetelor judecătorești, unde vor redacta proiecte de hotărâri, sau în cadrul altor servicii (de cercetare și documentare, de coordonare terminologică).

Activitatea de traducere a documentelor Curții presupune un proces laborios de analiză și cercetare juridică atât în sistemul juridic propriu, cât și în cel al Uniunii și al altor state membre. De exemplu, cererile de pronunțare a unei hotărâri preliminare utilizează termeni din dreptul național străin care pot să nu existe în dreptul român, fiind necesară identificarea unei soluții terminologice adecvate și uniforme în cadrul

⁴ https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7009/ro/

traducerii. Cercetarea lingvistică presupune adesea examinarea unor lucrări de specialitate în domeniul morfologiei, sintaxei, ortografiei etc.

3. Tipuri de documente traduse. Aspecte tehnice. Sistemul limbilor „pivot”

Un procent semnificativ în cadrul activității de traducere al Curții îl reprezintă sistemul trimiterilor preliminare (453 din cele 692 de cauze introduse în anul 2016). Cererile de pronunțare a unei hotărâri preliminare provin de la instanțele statelor membre și au ca obiect validitatea sau interpretarea unui act de drept al Uniunii. Acestea pot fi formulate în orice limbă oficială, urmând a fi traduse în toate celelalte limbi oficiale și comunicate guvernelor, care la rândul lor vor putea formula eventuale observații ce vor fi de asemenea traduse. În cazul în care cauza este repartizată unui avocat general, acesta își va putea formula opinia juridică (sub forma unor „concluzii”) într-una dintre cele șase limbi folosite în mod curent de cei unsprezece avocați generali (franceză, engleză, germană, italiană, spaniolă, polonă), documentul urmând a fi tradus în toate limbile oficiale, la fel ca hotărârea pronunțată de Curte, redactată în mod tradițional în limba franceză.

Dintre hotărârile traduse, un număr reprezentativ îl constituie cele din seria acțiunilor directe, respectiv acțiunile în anularea unui act al Uniunii. Alături de acestea sunt formulate și acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor și acțiuni în dubla constatare a neîndeplinirii obligațiilor, în cazul în care statul membru respectiv nu se conformează primei hotărâri.

Pe lângă acțiunile directe, Curtea soluționează și recursurile formulate împotriva hotărârilor pronunțate de Tribunal. Din seria hotărârilor pronunțate de Tribunal se remarcă în mod constant cele privind proprietatea intelectuală, funcția publică, concurența, ajutoarele de stat, agricultura, mediul etc.

În cadrul traducerii documentelor Curții, un procent mai scăzut îl reprezintă sumarele hotărârilor, comunicările de presă privind diverse hotărâri sau concluzii, unele acte de procedură (observații și înscrisuri).

La nivel anual, traducerea documentelor celor două instanțe însumează peste un milion de pagini. Traducerea este în principiu unidirecțională, din diverse limbi oficiale în limba națională, existând în

prezent, în cadrul celor 23 de unități lingvistice, 24 de limbi din diferite grupuri (romanice, germanice, slave) și trei alfabeturi (latin, grecesc, chirilic).

Dacă din traducerea a priori „direct” (direct din limba în care este redactat documentul original) pot rezulta 506 de combinații lingvistice (552 cu irlandeza), traducerea „indirect” (prin intermediul unei alte limbi oficiale decât cea în care este redactat documentul original) presupune un sistem de combinații mai redus. În cadrul acestuia se distinge „traducerea în fațetă” (juristul-lingvist utilizează prima traducere disponibilă într-o limbă cunoscută de acesta) și „traducerea prin intermediul limbii pivot” (juristul-lingvist traduce documentul dintr-o limbă intermediară prestabilită). Noțiunea de limbă pivot a apărut în contextul extinderii din anul 2004, pentru a face față multiplicării combinațiilor lingvistice și pentru a înlocui traducerea directă atunci când aceasta nu era posibilă. În prezent, există patru limbi pivot: germana, engleza, italiana și spaniola. Limba franceză ar fi în schimb limba deliberată, unitatea franceză trebuind să fie în mod sigur asigurată o traducere directă în această limbă din toate celelalte limbi oficiale. Limbile pivot sunt supuse unor termene mai stricte de efectuare a traducerilor pentru a servi drept suport, la fel ca textul original, pentru limbile „pivotate”. Sistemul limbilor pivot este valabil în special pentru cererile de pronunțare a unei hotărâri preliminare și pentru concluziile avocaților generali.

4. Rolul traducerii⁵

În cadrul sistemului de traducere al Curții, traducerea are un rol plurivalent. Aceasta asigură comunicarea dintre instanțele Uniunii și instanțele statelor membre, permite cunoașterea jurisprudenței Uniunii la nivelul tuturor statelor membre, asigură aplicarea uniformă a dreptului Uniunii, asigură securitatea raporturilor juridice (principiul securității juridice) și, nu în ultimul rând, contribuie la dezvoltarea jurisprudenței și a dreptului comparat.

Integralitatea

O traducere integrală a textului sursă presupune redarea completă a informației vehiculate de acest text, respectând totodată noțiunile juridice,

⁵ Sublinierile și corecturile cu „track changes”, precum și ghilimelele exterioare din cadrul exemplurilor îmi aparțin.

terminologia și regulile specifice limbii țintă (română). O traducere completă permite evitarea riscului ca în cazul în care într-o hotărâre ulterioară se va face referire la un singur termen dintr-o hotărâre precedentă, termenul menționat în referință să nu existe în versiunea în limba română a acestei hotărâri. Este recomandat respectarea topicii specifice limbii țintă, care poate fi extrem de diferită în limba sursă (de exemplu, în limba germană verbul figurează la sfârșitul frazei). De asemenea, trebuie reținut că o traducere integrală nu înseamnă o traducere „cuvânt cu cuvânt”.

- Exemplu:

La partie requérante **a introduit une réclamation contre** ladite décision.

X Reclamanta a formulat reclamație împotriva deciziei menționate.

✓ Reclamanta a contestat decizia menționată.

- Exemplu: „homicide involontaire”

X omucidere involuntară

✓ ucidere din culpă

Rigurozitatea

O traducere integrală presupune redarea fidelă a textului sursă, cu toate nuanțele acestuia, fără omisiuni, adugiri sau reinterpretări. Traducerea trebuie să evite, de exemplu, clarificarea aspectelor ambigue din original. O atenție deosebită trebuie acordată conjuncțiilor polisemantice (precum „și”, din limba franceză, care poate însemna „dacă” sau „deși”), întrucât acestea asigură fluiditatea și coeziunea textului.

- Exemplu:

„S’il ressort ainsi de l’arrêt attaqué que le Tribunal a considéré que l’objet restrictif des mesures en cause résultait de leurs seuls termes, (...) il n’a (...) à aucun moment justifié (...) en quoi lesdits termes pouvaient être considérés comme révélant l’existence d’une restriction de concurrence « par objet » au sens de l’article 81, paragraphe 1, CE”.

~~„Dacă Deși din hotărârea atacată rezultă, astfel, că Tribunalul a apreciat că obiectul restrictiv al măsurilor în cauză rezultă din simpla formulare a acestora, (...) acesta nu a justificat (...) în niciun moment (...) în ce măsură formularea respectivă putea fi considerată drept indicând în ce mod se putea considera că~~

formularea respectiv indica existența unei restrângeri a concurenței «prin obiect» în sensul articolului 81 alineatul (1) CE”⁶.

Conformitatea

Cerința conformității textului țint cu textul surs presupune mai multe aspecte, printre care: respectarea terminologiei atât din dreptul primar și derivat, cât și din jurisprudență, preluarea corectă a citatelor directe (încadrate în ghilimele) sau indirecte (de exemplu, trimiterile la un articol; modificările trebuie redată ca atare în traducere), respectarea registrului lingvistic, care este judiciar, oficial, solemn în cadrul hotărârilor, însă mai liber în cadrul concluziilor avocaților generali, unde se întâlnesc frecvent expresii din limba vorbită ce trebuie redată într-un registru similar („mettre la charrue avant les boeufs”, expresie care ar putea fi tradusă „a pune carul înaintea boilor”, „a o lua înainte”, iar nu „a anticipa”).

În ceea ce privește actele normative, este necesară raportarea la actul normativ la care se face trimitere în textul original, juristul-lingvist trebuind să verifice dacă există rectificări în limba română publicate în Jurnalul Oficial sau în Ediția specială a acestuia și să menționeze Ediția specială în cazul actelor normative din dreptul derivat anterioare aderării României la UE. Este recomandat, de asemenea, inserarea mențiunii „[traducere neoficială]” în cazul în care actul citat nu este publicat în Jurnalul Oficial sau în Ediția specială.

• Exemplu:

„La recommandation 2003/361 contient une annexe, dont le titre I concerne la «[d]éfinition des micro[-], petites et moyennes entreprises adoptée par la Commission»”.

„Recomandarea 2003/361 conține o anexă, al cărei titlu I privește «[d]efiniția microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii adoptată de Comisie» [traducere neoficială]”⁷.

Consecvența

O traducere consecventă presupune un grad adecvat de uniformitate la nivel terminologic și stilistic. Pentru coerența internă a

⁶ Hotărârea din 11 septembrie 2014, Groupement des cartes bancaires (CB)/Comisia (C-67/13, EU:C:2014:2204, punctul 65).

⁷ Hotărârea din 15 septembrie 2016, Crosfield Italia/ECHA (T-587/14, EU:T:2016:475, punctul 33).

documentului se recomandă utilizarea unei traduceri unice pentru același termen pe tot parcursul traducerii.

- Exemplu:

„În conformitate cu anexa II B la [Directiva 2004/18], serviciile de sănătate intră în categoria 25 din această anexă, intitulată «Servicii de **sănătate** și servicii de asistență socială». (...)»⁸

Este compatibil cu dreptul Uniunii Europene cerința din cadrul contractelor de gestiune de servicii publice de ~~asistență medicală~~ sănătate ca prestația medicală care face obiectul unor astfel de contracte să fie furnizată exclusiv într-un anumit municipiu, care poate să nu fie cel de domiciliu al pacienților?»⁹

Calitatea unei traduceri depinde de numeroși factori, printre care efectuarea cercetării prealabile, calitățile personale ale traducătorului și ale revizorului, colaborarea dintre intervenienți. De asemenea, în cadrul fiecărei unități lingvistice există consilieri responsabili de asigurarea calității, care au ca atribuții armonizarea criteriilor și metodelor de revizie, organizarea de grupuri de lucru și ateliere privind revizuirea traducerilor.

5. Etapele traducerii

În efectuarea traducerii documentelor, juristii-lingviști din cadrul Direcției Generale de Traducere a Curții parcurg o serie de etape, fiind asistați de colegii analiști, revizori și corectori și utilizând un sistem de traducere asistat de calculator, precum și numeroase motoare de căutare, baze de date, ghiduri, fișe terminologice cu diferite convenții de redactare. O traducere urmează, astfel, următoarele etape:

- Documentele ce trebuie traduse sunt descărcate, iar traducerile efectuate sunt încărcate într-un program intern care asigură centralizarea și gestionarea acestora, putând fi identificate de exemplu, pe baza unui număr unic atribuit fiecărui document, traduceri anterioare din cauze similare sau conexe.

⁸ Hotărârea din 22 octombrie 2015, Grupo Hospitalario Quirón/Departamento de Sanidad del Gobierno Vasco și Instituto de Religiosas Siervas de Jesús de la Caridad (C-552/13, EU:C:2015:713, punctul 8).

⁹ *Idem*, punctul 23.

- Matricea de traducere este un document bilingv în stare „brut”, care cuprinde atât textul în limba sursă, cât și unele fragmente pretraduse, rezultat al pretratării automate de către juriștii-analiști din cadrul unității de coordonare terminologică.
- Se poate utiliza un program de traducere asistat de calculator, acesta permițând crearea de memorii interne și recuperarea fragmentelor traduse anterior, fără a fi necesară retraducerea acestora. Programul conține un kit funcțional (ansamblu de documente ce cuprind textul de tradus, într-un format special, memorii de traducere, surse documentare și terminologice utile traducerii).
- Sunt identificate resursele necesare traducerii (versiunea actuală sau rectificată a actului normativ citat în cauză, diverse fișiere terminologice). Cercetarea prealabilă traducerii presupune utilizarea sistematică a motoarelor de căutare, bazelor de date și ghidurilor de redactare.
- Consultarea actelor de procedură aferente. De exemplu, pentru traducerea unei hotărâri trebuie luate în considerare concluziile prezentate eventual în cauză, din care se preiau situația de fapt, dispozițiile de drept al Uniunii, dispozițiile de drept național, întrebările preliminare în cazul unei cereri de pronunțare a unei hotărâri preliminare. În cadrul hotărârilor și al concluziilor, dreptul derivat, dreptul național, întrebările preliminare și terminologia în general trebuie să fie traduse în mod identic. Pentru traducerea legislației naționale se utilizează varianta publicată în Monitorul Oficial.
- Traducerea indicatorilor din partea introductivă a hotărârii, precum și a termenilor-cheie, presupune efectuarea verificărilor aferente în dreptul primar și derivat, în dreptul intern și în documentele interne.
- Traducerea textului este supusă cerințelor integralității, rigurozității, conformității, consecvenței. Traducerea presupune înțelegerea corectă a noțiunilor utilizate în contextul documentului sursă și redarea lor corespunzătoare în limba țintă, utilizând în mod activ toate resursele de informație disponibile și ținând cont de structura textului

sursă. Este recomandat eventual luarea în considerare a unor comentarii anterioare ale revizorilor, inserate în traduceri.

- Traducerea trebuie să respecte regulile ortografice (potrivit Dicționarului ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române) și de punctuație specifice limbii (evitarea virgulei înainte de „etc.”, folosirea parantezelor rotunde și ptrate potrivit convențiilor, utilizarea ghilimelelor românești).
- Este esențial relecturarea bilingv (în paralel) a versiunilor sursă și țintă ale documentului și monolingv (individual) a documentului tradus. Relecturarea bilingv permite verificarea integralității traducerii. Relecturarea individuală permite reperarea erorilor de ortografie care nu pot fi depistate cu ajutorul funcției „spell check” și a erorilor de coerență în urma utilizării funcțiilor „search + replace”.

6. Exemple de situații care pot genera erori

- *Traducerea numelor părților*
„Vallourec Oil and Gas France SAS, anciennement Vallourec Mannesmann Oil & Gas France SAS, établie à Aulnoye Aymeries (France)”
„Vallourec Oil and Gas ~~Franța~~-France SAS, fost Vallourec Mannesmann Oil & Gas ~~Franța~~-France SAS, cu sediul în Aulnoye-Aymeries (Franța)”¹⁰
- *Necesitatea menționării Ediției speciale din Jurnalul Oficial pentru actele publicate anterior aderării României la Uniunea Europeană*
„Toutefois, compte tenu de la date de l’adoption du règlement litigieux, les pourvois doivent être examinés sur le fondement du règlement n° 384/96, tel que modifié par le règlement (CE) n° 2117/2005 du Conseil, du 21 décembre 2005 (JO L 340, p. 17, ci-après le « règlement de base »)”
„Cu toate acestea, ținând seama de data adoptării regulamentului în litigiu, recursurile trebuie examinate în

¹⁰ Hotărârea din 7 aprilie 2016, ArcelorMittal Tubular Products Ostrava a.s. și alții/Hubei Xinyegang Steel Co. Ltd, Consiliul Uniunii Europene, Comisia Europeană și Consiliul Uniunii Europene/Republica Italiană și alții (cauzele conexe C-186/14 P și C-193/14 P, EU:C:2016:209).

temeiul Regulamentului nr. 384/96, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 2117/2005 al Consiliului din 21 decembrie 2005 (JO L 340, p. 17, [Ediție specială](#), 11/vol. 44, p. 15, denumit în continuare «regulamentul de bază»¹¹.

▪ *Concordanța timpurilor*

„Par demande d’informations du 4 mars 2010 et par lettre du 6 avril 2010, les parties ont été, notamment, invitées à soumettre les données relatives à la valeur des ventes qui seraient prises en considération pour le calcul des amendes et à présenter leurs observations sur cette question”.

„Prin cererea de informații din 4 martie 2010 și prin scrisoarea din 6 aprilie 2010, părțile au fost invitate în special să prezinte datele referitoare la valoarea vânzărilor care ~~vor fi~~ [trebuie să fie luate](#) în considerare la calculul amenzilor și să își prezinte observațiile cu privire la această chestiune”¹².

▪ *Diateza activă/pasivă*

„Les deux premiers moyens de ce recours étaient tirés de la violation de l’article 4, paragraphes 1, sous a) [...] et 2 [...] du règlement n° 1049/2001”.

„Primele două motive ale acestei acțiuni ~~erau întemeiate~~ [sunt întemeiate](#) pe încălcarea articolului 4 alineatul (1) litera (a) [...] și alineatul (2) [...] din Regulamentul nr. 1049/2001”¹³.

▪ *Traducerea formei „gérondif” din franceză*

„Le premier moyen est ainsi pris de la violation de l’article 4, paragraphe 1 [...] de ce règlement (...), et le second moyen est tiré d’une violation de l’article 4, paragraphe 2 [...] dudit règlement, prévoyant une exception au bénéfice des avis juridiques”.

„Primul motiv este, astfel, întemeiat pe încălcarea articolului 4 alineatul (1) [...] din acest regulament (...), iar al doilea motiv este întemeiat pe încălcarea articolului 4 alineatul (2)

¹¹ *Idem*, punctul 2.

¹² Hotărârea din 9 iulie 2015, InnoLux/Comisia (C-231/14, EU:C:2015:451, punctul 11).

¹³ Hotărârea din 3 iulie 2014, Consiliul/Sophie in ’t Veld (C-350/12, EU:C:2014:2039, punctul 11).

[...] din regulamentul menționat, ~~prevăzând~~ care prevede o excepție în favoarea consultanței juridice.”¹⁴

- Traducerea structurii „*le seul fait que/la seule circonstance que*” (*simplul fapt că/simpla împrejurare că*)

„Cependant, la seule circonstance qu’un document concerne un intérêt protégé par une exception au droit d’accès prévue à l’article 4 du règlement n° 1049/2001 ne saurait suffire à justifier l’application de cette dernière”.

„Cu toate acestea, ~~singura simpla~~ împrejurare c un document se refer la un interes protejat printr-o excepție de la dreptul de acces prevăzut la articolul 4 din Regulamentul nr. 1049/2001 nu poate fi suficient pentru a justifica aplicarea acesteia”¹⁵.

7. Concluzii

Traducerea jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene este un proces sistematic ce debutează încă din momentul înregistrării documentelor la Grefa Curții și se încheie imediat anterior pronunțării hotărârii. Acesta presupune participarea unui număr variat de intervenienți și de demersuri interdisciplinare laborioase menite să asigure calitatea fiecărui proiect.

Dotat cu o dublă competență profesională, cunoscător al mai multor limbi străine, juristul-lingvist intervine activ în procesul de traducere, efectuând analize juridice și terminologice, în colaborare cu diverse unități lingvistice și alte servicii ale Curții. Desfășurarea activității într-un cadru multicultural și multilingvistic, necesitatea unei formări profesionale continue, atât pe plan juridic, cât și lingvistic, rigurozitatea și precizia muncii, precum și respectarea unor termene strânse constituie principalele provocări ale profesiei de jurist-lingvist. Rolul său în cadrul funcționării Curții de Justiție a Uniunii Europene este cu atât mai important cu cât prin intermediul traducerii documentelor oficiale ale Curții se asigură comunicarea dintre instanțele Uniunii și instanțele statelor membre, cunoașterea jurisprudenței Uniunii la nivelul tuturor statelor membre,

¹⁴ *Idem*, punctul 15.

¹⁵ Hotărârea din 15 septembrie 2016, Herbert Smith Freehills/Consiliul (T-710/14, EU:T:2016:494, punctul 32).

aplicarea uniformă a dreptului Uniunii, securitatea raporturilor juridice, dezvoltarea jurisprudenței în dreptul comparat.